

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรมบริเวณโครงการนำร่องการบริหารจัดการและพัฒนาพื้นที่การเกษตรเป็นพื้นที่รองรับน้ำนอง เพื่อบรรเทาอุทกภัยตามแนวพระราชดำริ แก้มลิง อำเภอบางบาล เพื่อให้เป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนภูมิทัศน์วัฒนธรรม โดยการศึกษาเปรียบเทียบ และวิเคราะห์ภูมิทัศน์วัฒนธรรมในอดีต ปัจจุบัน และเมื่อเกิดโครงการแก้มลิงฯ ซึ่งกรอบที่ใช้ในการศึกษาภูมิทัศน์วัฒนธรรมในครั้งนี้ ได้แก่ การตั้งถิ่นฐาน สถาปัตยกรรม การคมนาคม เกษตรกรรม และวัฒนธรรม

จากการศึกษาพบว่า ลักษณะการตั้งถิ่นฐานจากอดีตจนถึงปัจจุบันมีลักษณะเป็นแบบกระจุกตัวและมีความหนาแน่นตามแนวลำน้ำ สถาปัตยกรรมมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมโดยอาคารมีการยกได้สูงเพื่อป้องกันน้ำท่วม การคมนาคมมีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตคือการคมนาคมทางน้ำ เปลี่ยนเป็นทางบก เกษตรกรรมหลักของพื้นที่ยังคงเป็นการทำนาแต่มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำนาจากเดิมทำนาปีเป็นนาปรัง สำหรับวัฒนธรรมยังคงมีประเพณีตามเทศกาลสำคัญทางศาสนา และประเพณีประจำท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต

การศึกษานี้สรุปแนวทางในการปรับเปลี่ยนภูมิทัศน์วัฒนธรรมเป็น 2 แนวทางคือ 1) ดำเนินแนวทางตามที่ได้มีการปรับเปลี่ยนมาแล้วตั้งแต่ในอดีตจนกระทั่งปัจจุบันต่อไป ได้แก่ ลักษณะการตั้งถิ่นฐานแบบกระจุกตัวตามแนวลำน้ำ, สถาปัตยกรรมแบบยกได้สูง, เกษตรกรรมยังคงเป็นการทำนาต่อไป 2) การปรับเปลี่ยนเพื่อความเหมาะสมกับลักษณะโครงการแก้มลิง ได้แก่ การคมนาคมทางบกควรปรับเปลี่ยนเป็นการคมนาคมทางน้ำเมื่อถึงฤดูน้ำหลาก, วัฒนธรรมควรสืบสานวัฒนธรรมที่มีอยู่เดิม และเพิ่มประเพณีที่เกี่ยวข้องกับสายน้ำ

The purpose of this thesis is to study the cultural landscape, in order to adapt guidelines for this pilot project. This study is framed in five issues namely; settlement, architecture, communication, agriculture and culture.

The study was found that the settlements from the past until now, have a characteristic concentration and density along rivers. Architecture built on stilts with open ground floor for flood preventing. Transportation has changed from the past is to transport the water changes the land. Agriculture also has made the shift from rice cultivation in the in-season rice field become off-season paddy field. Cultures remain the local customs regarding lifestyle and seasonal major religious traditions.

The consequences of this study possibly could be used as the guidelines to solve the difficulties, which will be done in two aspects; first the approach as a change from the past till now was to include the nature of a settlement is concentrated along the river, architecture built on stilts with open ground floor to protect flood, agriculture is still a farm next, secondly the adjusted to fit the characteristics of projects, including transportation by land transport should change the water when a great flood of summer, culture should keep the existing culture. And increase customs related to rivers.